

Verslag van de Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren over het verslagjaar 2009

Verslag van werkzaamheden

1. Inleiding

Bij Koninklijk Besluit van 13 oktober 1992, Staatsblad 1992, 565, werd de Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren in het leven geroepen. Deze commissie kreeg enerzijds tot taak het bevoegd gezag van advies te dienen over het voornemen een disciplinaire straf op te leggen als bedoeld in artikel 82a van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (hierna: ARAR), artikel 117a van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal (hierna: ARSG) of artikel 55a van het Arbeidsovereenkomstenbesluit (hierna: AOB). Deze artikelen betreffen het opleggen van een disciplinaire straf wegens het openbaren van gedachten of gevoelens of de uitoefening van het recht tot vereniging, tot vergadering en tot betoging in strijd met het bepaalde in artikel 125a, eerste lid, van de Ambtenarenwet. De bevoegdheid tot advisering over voornemens om vanwege de overtreding van deze bepaling een disciplinaire straf op te leggen, is naderhand uitgebreid tot de sector Politie. Voor deze sector is deze bevoegdheid neergelegd in artikel 80 van het Besluit algemene rechtspositie politie.

Anderzijds heeft de commissie tot taak de Minister van Binnenlandse Zaken, respectievelijk het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 128 van het ARSG, van advies te dienen over een voornemen tot ontslagverlening als bedoeld in artikel 97b van het ARAR respectievelijk artikel 128 van het ARSG. Hierbij gaat het om voorgenomen ontslagen van ambtenaren die een vertrouwensfunctie vervullen als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder a, van de Wet veiligheidsonderzoeken, en uit die functie moesten worden ontheven vanwege de intrekking van hun verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van deze wet. Ingevolge artikel 120 van het Burgerlijk Ambtenarenreglement Defensie worden thans ook voornemens om burgerambtenaren van het ministerie van Defensie om de zojuist genoemde reden te ontslaan, ter advisering aan de commissie voorgelegd.

2. Samenstelling en ondersteuning van de commissie

Bij besluit van 9 november 2004, Staatscourant 2004, nr. 230, zijn in de commissie (her)benoemd voor de duur van zes jaar:

De heer prof. mr. J. de Ruiter als lid, tevens voorzitter;
De heer prof. mr. A.W. Heringa als lid, tevens plaatsvervangend voorzitter;
Mevrouw prof. mr. J.E. Goldschmidt als lid;
De heer mr. B.L.J. Ahlers als lid;
De heer prof. mr. E.A. Alkema als lid;
De heer prof. drs. E. van Thijn als lid met bijzondere deskundigheid in politieaangelegenheden;
De heer dr. J.S. Timmer als lid met bijzondere deskundigheid in politieaangelegenheden;
Mevrouw prof. mr. I.C. van der Vlies als plaatsvervangend lid;
De heer mr. F.J.M. Akkerman als plaatsvervangend lid.

In het verslagjaar is mevrouw mr. M.J.W. Drent opgetreden als secretaris en de heer mr. dr. C.F. Sparrius als plaatsvervangend secretaris van de commissie. De commissie werd in dit jaar verder ondersteund door de administratief-juridisch medewerker mevrouw S. van den Ent.

3. Aantal en onderwerp van de adviesaanvragen en strekking en opvolging van de adviezen

Bij de aanvang van het verslagjaar had de commissie twee adviesaanvragen in behandeling waarover zij respectievelijk op 19 februari 2009 en op 5 maart 2009 een advies heeft uitgebracht. Deze adviesaanvragen waren respectievelijk afkomstig van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Staatssecretaris van Defensie en betroffen respectievelijk een voorgenomen ontslag van een ambtenaar van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en een reeds verleend ontslag aan een burgerambtenaar van het ministerie van Defensie.

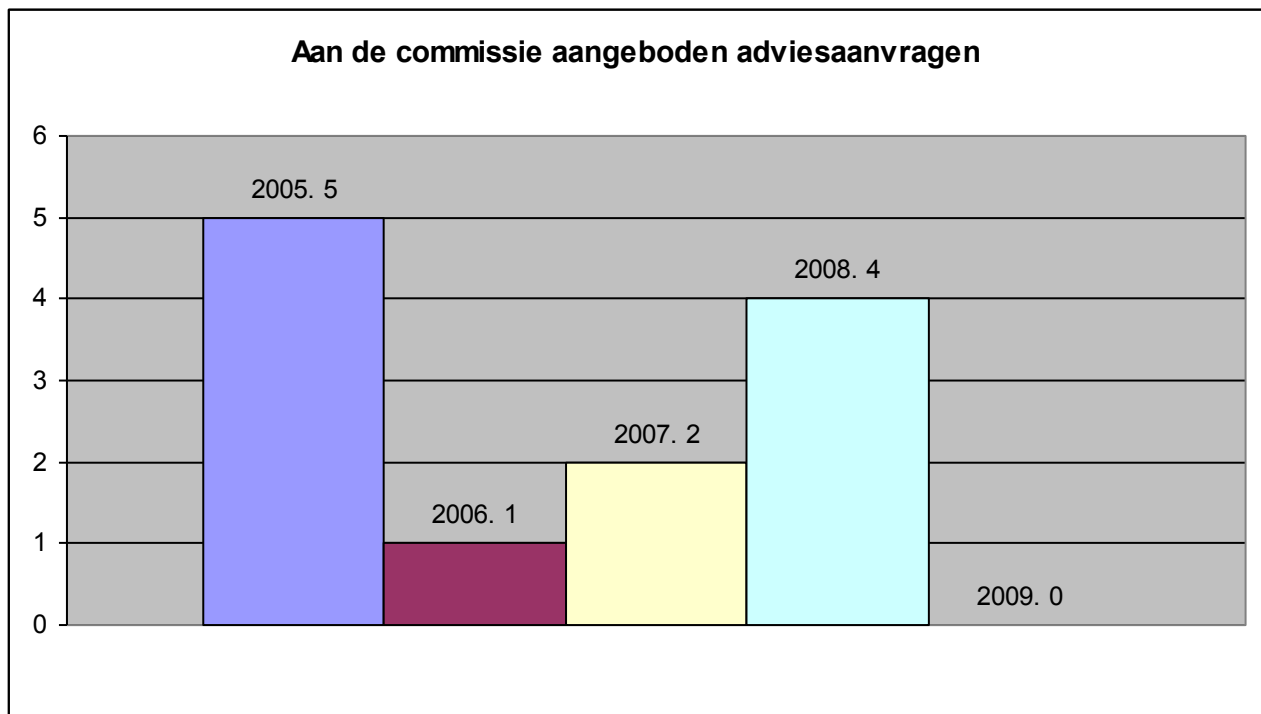
Verslag van de Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren over het verslagjaar 2009

De commissie achtte geen beletselen aanwezig om uitvoering te geven aan het voorgenomen ontslag van de ambtenaar van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, omdat dit ministerie zich bereid had verklaard de datum van ingang van dit ontslag op te schorten tot het einde van het outplacementtraject dat deze ambtenaar was aangeboden en hem een cursus Officemanagement aan te bieden, waarmee hij zich kon kwalificeren voor de externe arbeidsmarkt. Aan het voornemen om deze ambtenaar te ontslaan is uitvoering gegeven. Ten gevolge van een misverstand tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties - waaraan het advies is uitgebracht - en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid - dat het ontslag moest voorbereiden - is de ambtenaar echter drie maanden later ontslagen dan de commissie had geadviseerd.

De commissie verklaarde zich onbevoegd te adviseren over het reeds verleende ontslag aan een burgerambtenaar van het Ministerie van Defensie, omdat het tweede lid van artikel 120 van het Burgerlijk Ambtenarenreglement Defensie boven elke twijfel verheft dat bij de commissie advies moet worden ingewonnen wanneer nog sprake is van een voorgenomen ontslag. Het secretariaat van de commissie heeft zijn contactpersoon bij het ministerie van Defensie verzocht om inlichtingen over het vervolg van de ontslagprocedure waarin de commissie zich onbevoegd heeft verklaard te adviseren. Tot dusverre is dit verzoek om inlichtingen onbeantwoord gebleven. Dit is te betreuren, omdat de juridische status van een ontslag waarover de commissie ten onrechte niet is verzocht om advies, onduidelijk is. Het is dan ook van belang te vernemen of het ontslag waarover de commissie zich onbevoegd heeft verklaard te adviseren, is voorgelegd aan de bestuursrechter en zo ja, hoe de bestuursrechter over dit ontslag heeft geoordeeld.

4. Analyse van aantallen en doorlooptijden over de jaren 2005 tot en met 2009

Het aantal adviesaanvragen dat de commissie per jaar ter behandeling wordt aangeboden, vertoont een wisselend beeld. Na een abrupte daling in 2006 was in het aantal adviesaanvragen vanaf 2007 een stijgende lijn te onderkennen. In het verslagjaar heeft deze lijn zich echter niet doorgezet: in dit jaar is aan de commissie geen enkele adviesaanvraag ter behandeling aangeboden.

Verslag van de Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren over het verslagjaar 2009

Over de jaren 2005 tot en met 2007 varieerde de doorlooptijd per adviesaanvraag van 9 tot 23 weken en bedroeg deze gemiddeld ruim 14 weken. In 2008 heeft het secretariaat van de commissie zich ten doel gesteld de gemiddelde doorlooptijd per adviesaanvraag te beperken tot 10 weken. Bij drie van de vier adviesaanvragen die in 2008 zijn ingediend, is deze doelstelling geheel of nagenoeg geheel gehaald. Twee van deze drie adviesaanvragen konden exact in 10 weken worden behandeld. De doorlooptijd van de derde adviesaanvraag bedroeg 11 weken. De behandeling van de vierde adviesaanvraag, die handelde over het reeds verleende ontslag aan een ambtenaar van het ministerie van Defensie, heeft 27 weken geduurd. Deze behandelingsduur houdt verband met een adviesaanvraag van de commissie aan de Bezwarencommissie Veiligheidsonderzoeken Defensie over een nog niet door die commissie beoordeeld bezwaar tegen de intrekking van de verklaring van geen bezwaar die ten grondslag lag aan het reeds verleende ontslag.